

Burgeradviesraad 9 oktober 2024

Wat doet de gemeente?

De gemeente heeft veel verschillende taken, maar ze doet niet alles zelf. Neem het ophalen van huisvuil of het aanleggen van straten. De gemeente moet er voor zorgen dat het gebeurt, maar het werk zelf is meestal uitbesteed aan particuliere bedrijven en organisaties.

Burgerzaken

De gemeente houdt bij wie er in de gemeente wonen. Ook geeft de gemeente allerlei officiële documenten uit, zoals een **paspoort**, een **identiteitskaart** en een **rijbewijs**.

Openbare orde en veiligheid

De burgemeester is ‘de baas’ over de **politie en de brandweer** in de eigen gemeente. Hij kan deze inzetten wanneer dat nodig is. Elke gemeente heeft ook een Algemene Plaatselijke Verordening (APV), waarin regels staan over bijvoorbeeld het afsteken van vuurwerk, de sluitingstijden van cafés en het plaatsen van bewakingscamera’s.

Economische zaken

De gemeente zorgt onder andere voor een goede bereikbaarheid van bedrijventerreinen en markten. De middenstand is gebaat bij mooie winkelstraten. Ook de openingstijden van winkels worden door de gemeente vastgesteld.

Sociale zaken en werkgelegenheid

De gemeente is verantwoordelijk voor uitvoering van de **Participatiewet**. Een gemeente zal proberen zoveel mogelijk mensen aan het werk te krijgen. Wie niet in eigen levensonderhoud kan voorzien, krijgt een **bijstandsuitkering** van de gemeente. De gemeente kan wel eisen stellen.

Zorg, welzijn en volksgezondheid

De uitvoering van de **Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)**. Deze wet regelt onder meer allerlei taken op het gebied van zorg voor de inwoners, bijvoorbeeld thuiszorg. Ook voor een rolstoel moet je bij de gemeente zijn. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de **jeugdzorg**; kinderen en jongeren die hulp nodig hebben moeten eerst de goedkeuring van de gemeente krijgen voordat zij deze hulp kunnen krijgen. Daarnaast heeft elke gemeente een **GGD, een gemeentelijke gezondheidsdienst** samen met andere gemeenten. Gemeenten moeten ook toezicht houden op de kwaliteit van de kinderopvang.

Asielbeleid en integratie

Elke gemeente heeft de plicht om **asielzoekers met een tijdelijke verblijfsvergunning een woning aan te bieden**. Na vijf jaar kunnen ze een vergunning voor onbepaalde tijd aanvragen. Als zij daarnaast ook Nederlander willen worden, is deelname aan een **inburgeringscursus** verplicht.

Onderwijs

De belangrijkste taak voor gemeenten op het gebied van onderwijs is **huisvesting** van de scholen. Daarnaast geven gemeenten geld uit aan leerlingen die extra begeleiding nodig hebben. Ook houden zij toezicht op naleving van de **Leerplichtwet**.

Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Voor de inrichting van de gemeente moeten **visies en bestemmingsplannen** worden gemaakt. In een bestemmingsplan legt de gemeente precies vast hoe een gebied er uit moet zien. Welk deel is bestemd voor huizen, welk deel voor natuur en welk deel voor bedrijven? De gemeente stimuleert **de bouw van sociale huur- en koopwoningen**. Daarover worden onder andere met woningcorporaties afspraken gemaakt.

Verkeer en vervoer

Straten en wegen, voetpaden, parkeerterreinen en fietsroutes: allemaal zaken waarmee de gemeente veelvuldig te maken heeft. De gemeente moet zorgen voor aanleg en onderhoud. Om alle verkeer in goede banen te leiden, stellen veel gemeenten een **verkeer- en vervoerplan** op. Daarin staat welke straten voor doorgaand verkeer zijn bestemd, welke voor het lokale verkeer enzovoort.

Milieubeheer

Een belangrijke landelijke wet is de Wet milieubeheer. Deze regelt onder meer de gescheiden **inzameling van huisvuil en de kwaliteit van de lucht**. De gemeente zorgt voor uitvoering en naleving van de wet. De gemeente geeft onder andere **milieuvergunningen** uit aan bedrijven.

Cultuur, sport en recreatie

Hierbij gaat het vaak om **subsidies en het beschikbaar stellen van ruimten**. We kunnen hierbij denken aan een theater, maar ook aan sportvelden of een zwembad. Ook heeft de gemeente vaak de zorg voor een natuurgebied, waar mensen hun vrije tijd kunnen doorbrengen.

Waar komt het geld vandaan: vooral van het Rijk

Het uitvoeren van de gemeentelijke taken kost veel geld. De gemeente krijgt ongeveer **60% van haar inkomsten van het Rijk**. Afhankelijk van het aantal inwoners, de oppervlakte en een aantal speciale omstandigheden krijgt elke gemeente een bijdrage uit het zogeheten Gemeentefonds: de algemene uitkering.

Daarnaast bestaan er ook nog speciale uitkeringen van het Rijk die gericht zijn op 1 doel, bijvoorbeeld gericht op het terugdringen van leerachterstanden.

Naast de inkomsten uit Den Haag, krijgt de gemeente geld van zijn eigen inwoners en andere mensen die iets met de gemeente te maken hebben. Dat geld komt uit:

- **gemeentelijke belastingen, bijvoorbeeld onroerendezaak- (OZB), honden- en parkeerbelasting;**
- **heffingen, bijvoorbeeld riool- en reinigingsheffing;**
- **tarieven, bijvoorbeeld voor de kaartjes van het zwembad;**
- **leges, bijvoorbeeld voor het afgeven van bouwvergunningen en paspoorten.**

Tot slot hebben gemeenten inkomsten uit eigen vermogen, bezittingen en soms ook van gemeentelijke bedrijven, bijvoorbeeld een gemeentelijk havenbedrijf.

